

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

НА “ТЕЛЕЛИНК БИЗНЕС СЪРВИСИС ГРУП” АД

към края на ТРЕТОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2023 Г. съгласно чл. 100о¹ ал. 2, във връзка с чл. 100о¹, ал. 4, т. 2 и ал. 5 от ЗППЦК и чл. 15, във връзка с чл. 14 от Наредба № 2 от 09.11.2021 г. за първоначално и последващо разкриване на информация при публично предлагане на ценни книжа и допускане на ценни книжа до търговия на регулиран пазар (Наредба 2)

I ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО И ГРУПАТА

I.1 Профил на дейността

Телелинк Бизнес Сървисис Груп АД („ТБСГ АД“, „Дружеството“, „Емитентът“) е основано през 2019 г. с цел обединяване, формиране и управление на инвестиции в дъщерни дружества, работещи в сферата на информационните и комуникационни технологии („ИКТ“), заедно с които формира икономическата „Група ТБС“ („Групата“).

Основната търговска дейност на Дружеството включва предоставянето на административно-финансови услуги и услуги по управление и подпомагане на бизнес развитието, маркетинга и продажбите на дъщерните дружества от Групата. Само по себе си, Дружеството не извършва пряка търговска дейност в областта на ИКТ или други области, ориентирана към крайни клиенти извън Групата.

Основната дейност на Групата се формира от оперативната дейност на включените в нейния състав дъщерни дружества и включва продажбата на продукти, услуги и реализацията на комплексни решения в областта на ИКТ, включително, но не само:

- доставка, гаранционна и извънгаранционна поддръжка на оборудване и софтуер, произведени от външни доставчици на технологии, и разработени по заявка на клиента приложения и услуги;

- системна интеграция, обхващаща системен дизайн, конфигуриране, инсталация, настройка и въвеждане в експлоатация на доставяните оборудване, софтуер или интегрирани ИКТ системи, обединяващи функционално два или повече вида продукти;
- консултантски услуги, обхващащи анализ на състоянието, потребностите, трансформацията и бъдещото развитие на ИКТ системи, процеси и инфраструктури на клиента;
- управлявани услуги, чрез които клиентът прехвърля на Групата управлението и отговорността за определена своя ИКТ функция или комплекс от такива функции, а Групата гарантира тяхното поддържане на определено ниво.

Част от оказваните управлявани услуги включват и предоставянето на оборудване и софтуер като услуга, осигуряващо на клиента гъвкава алтернатива на собствените му инвестиции в тези активи.

Към 30.09.2023 г. предлаганите от Групата продукти и услуги обхващат широка гама от технологии, организирани в 10 технологични групи – Решения за телеком оператори, Корпоративни мрежи, Частни облачни решения, Публични облачни решения, Модерно работно място, Компютри и периферия, Програмни услуги, Хиперавтоматизация, Интернет на нещата (“IoT”) и Информационна сигурност.

I.2 Акционерна структура и капитал

Дружеството има регистриран капитал в размер на 12,500 хил. лв., разпределени в 12,500,000 бр. акции с номинал от 1.00 лв. всяка.

Към 30.09.2023 г. лицата, притежаващи над 5% от капитала на Дружеството, са Любомир Минчев с дял от 6,263,624 акции или 50.11%, SEET INVESTMENT HOLDINGS SARL (Люксембург) с дял от 2,872,380 акции или 22.98% и Utilico Emerging Markets Trust PLC (Великобритания) с дял от 1,733,837 акции или 13.87%.

Вследствие на обратно изкупуване на акции за целите на програми за стимулиране на служителите (включително 23,500 бр., придобити през първото полугодие на 2023 г., и 6,030 бр. придобити през предходни периоди) и прехвърлянето на 20,343 бр. на служители през изминалото тримесечие съгласно план за стимулиране от 2020 г., към 30.09.2023 г. Дружеството притежава 9,187 бр. собствени акции, представляващи 0.07% от регистрирания му капитал.

I.3 Управление

Дружеството има двустепенна система на управление.

Към 30.09.2023 г. Управителният съвет на Дружеството („УС“) се състои от петима членове в състав:

- Иван Житиянов – Председател на УС и Изпълнителен директор;
- Теодор Добрев – член на УС;
- Орлин Русев – член на УС;
- Николета Станаилова – член на УС;
- Гойко Мартинович – член на УС.

Към 30.09.2023 г. Надзорният съвет на Дружеството („НС“) се състои от петима членове в състав:

- Ханс ван Хувелинген – Председател на НС (избран в това си качество на заседание на НС, проведено на 18.09.2023 г. след преизбирането му за независим член на извънредно ОСА, проведено на 28.08.2023 г.);

- Флориан Хут – Заместник-председател на НС (избран в това си качество на заседание на НС, проведено на 18.09.2023 г. след избирането му за член на извънредно ОСА, проведено на 28.08.2023 г.);
- Любомир Михайлов Минчев – член на НС (избран в това си качество на извънредно ОСА, проведено на 28.08.2023 г.);
- Уилям Антъни Боутер Ръсел – независим член на НС (избран в това си качество на извънредно ОСА, проведено на 28.08.2023 г.);
- Борис Немсич – независим член на НС (преизбран в това си качество на извънредно ОСА, проведено на 28.08.2023 г.).

I.4 Публична информация

Съгласно изискването на чл. 27 и следващите от Наредба № 2 на КФН, във връзка с чл.100т, ал. 3 от ЗППЦК, Дружеството разкрива регулираната информация пред обществеността чрез избрана информационна медия. Цялата информация, предоставена на медията в пълен нередактиран текст е налична на интернет адрес: <http://www.x3news.com/>. Изискуемата информация се представя на КФН чрез единната система e-Register за представяне на информация по електронен път, изградена и поддържана от КФН.

Гореспоменатата информация е налична и на интернет страницата за инвеститори на Дружеството на адрес: <https://www.tbs.tech/investors/>.

„Телелинк Бизнес Сървисис Груп“ АД е изпълнило ангажимента си по чл. 89о от ЗППЦК, в резултат на което е присвоен идентификационен код на правния субект (ИКПС) – LEI код 894500RSIIIEY6BQ9U56.

Емисията акции на Дружеството е регистрирана с ISIN код BG1100017190 и към датата на настоящия Доклад се търгува на Сегмент акции Standard на БФБ с борсов код TBS.

Директор за връзки с инвеститорите на Дружеството е Иван Даскалов, телефонен номер: +359 2 9882413, електронна поща: ir-tbs@tbs.tech.

II ИНВЕСТИЦИОНЕН ПОРТФЕЙЛ

Дъщерно Дружество	Държава на учредяване и управление	Акционерно участие на ТБС Груп
<i>(пряко)</i>		
Телелинк Бизнес Сървисис ЕАД	България	100%
Комутел ДОО	Сърбия	100%
Телелинк Бизнес Сървисис Монтенегро ДОО	Черна Гора	100%
Телелинк ДОО	Босна и Херцеговина	100%
Телелинк ДОО	Словения	100%
Телелинк Бизнес Сървисис ДОО	Хърватска	100%
Телелинк Бизнес Сървисис ДООЕЛ	Македония	100%
Телелинк Албания ШПК	Албания	100%
Телелинк Бизнес Сървисис СРЛ	Румъния	100%
Телелинк Бизнес Сървисис Германия ГмбХ	Германия	100%
Телелинк Бизнес Сървисис, ЛЛС	САЩ	100%
<i>(непряко)</i>		
Телелинк БС Стафинг ЕООД	България	100%
Грийн Бордър ООД	България	50%

(чрез ТБС ЕАД)

Към 30.09.2023 г. Дружеството притежава дялове в единадесет дъщерни дружества, включително:

- Телелинк Бизнес Сървисис ЕАД (България) („ТБС ЕАД“), Комутел ДОО (Сърбия) („Комутел“), Телелинк Бизнес Сървисис Монтенегро ДОО (Черна Гора) („ТБС Черна Гора“), Телелинк ДОО (Босна и Херцеговина) („Телелинк Босна“), Телелинк ДОО (Словения) („Телелинк Словения“) и Телелинк Албания ШПК („Телелинк Албания“), участия в които са прехвърлени в Дружеството по силата на преобразуване чрез отделяне на дейността „Бизнес услуги“ от “Телелинк България” АД през м. август 2019 г.;
- Телелинк Бизнес Сървисис ДООЕЛ (Северна Македония) („ТБС Македония“), основано от Дружеството през м. септември 2019 г.;
- Телелинк Бизнес Сървисис ДОО (Хърватска) („ТБС Хърватска“), основано от Дружеството през м. ноември 2020 г.;
- Телелинк Бизнес Сървисис, ЛЛС (САЩ) („ТБС САЩ“), основано от Дружеството през м. януари 2021 г.;
- Телелинк Бизнес Сървисис СРЛ (Румъния) („ТБС Румъния“), основано от Дружеството през м. ноември 2021 г.;
- Телелинк Бизнес Сървисис Германия ГМБХ (Германия), („ТБС Германия“), основано от Дружеството през м. януари 2022 г.

Към 30.09.2023 г. Дружеството е едноличен собственик на всички горепосочени дъщерни дружества и има непряко участие в две контролирани от ТБС ЕАД дружества. Всяко от пряко и непряко притежаваните дъщерни дружества се управлява в държавата, в която е учредено.

Към 30.09.2023 г. всички пряко контролирани дъщерни дружества с изключение на наскоро основаното ТБС Германия извършват активна търговска дейност.

Към 30.09.2023 г. непряко притежаваното Телелинк БС Стафинг ЕООД, учредено с оглед потенциално сътрудничество с водеща консултантска организация от сферата на финансите, все още не е развило съществена стопанска дейност, а съвместното предприятие Грийн Бордър ООД е изчерпало своята цел с реализацията на проекта, във връзка с който е основано, и не се очаква да има съществени бъдещи ефекти за дейността и финансовото състояние на Групата.

III ВАЖНИ СЪБИТИЯ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

На 13.01.2023 е подписан анекс към Договор за поемане на кредитни ангажименти по линия на овърдрафт кредит № 0018/730/10102019 от 10.10.2019 г. между Уникредит Булбанк АД (заемодател) и ТБС ЕАД (кредитополучател), по който ТБСГ АД е Поръчител и Залогодател, с който лихвения индекс за овърдрафт в лева е променен от ОЛП на осреднения депозитен индекс (ОДИ) на банката.

На 16.01.2023 г. е подписан анекс към Договор за кредит между Комутел и „Райфайзен Банк“ АД Белград, Република Сърбия, за актуализация на лихви и удължаване на срока за ползване до 27.01.2024 г. и поръчителство от ТБС ЕАД за гарантиране надлежното изпълнение на ангажиментите на Комутел.

На 16.01.2023 г. ТБСГ АД е одобрил подписването на анекс към Договор за издаване на банкови гаранции между Комутел и „Райфайзен Банк“ АД Белград, за срок до 31.01.2024 г.

На 26.01.2023 г. е подписан анекс към Рамков договор за заем №. 5074/2022 между Уникредит Банка Словения д.д и Телелинк Словения, с лимит 1 500 000 евро, с който е удължен срока до 18.01.2024 г. и е актуализиран годишен лихвен процент на 1.6% + 3м. EURIBOR. За обезпечаване на задълженията на

Телелинк Словения по този договор, продължава да е в сила предоставена корпоративна гаранция от ТБСГ АД .

На 20.02.2023 г. е взето решение от Управителния съвет на Дружеството за допускането на CCL СЕЕСАТ Fund II SCSp да извърши бизнес, финансов и правен анализ, съгласно приложимото българско и европейско законодателство, подзаконовите нормативни актове, насоките на Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП), във връзка с проявен интерес за закупуване на акции на ТБСГ АД, което е оповестено пред КФН, БФБ и обществеността.

На 23.02.2023 г. е подписан Анекс към договора между ТБС Хърватска /ЕИК 081341811/ и Zagrebska banka от 27.06.2022 г. за издаване на банкови гаранции, с които валидността на договора е удължен до 29.02.2024 г.

На 01.03.2023 г. УС е взел решение за предварително одобрение на договор между ТБС ЕАД и „Консорциум ТЕЛЕСЕК“ ДЗЗД във връзка с изпълнение на договор с Министерство на вътрешните работи с предмет: „Изграждане на Национална интелигентна система за сигурност, чрез надграждане на Интегрираната автоматизирана система за сигурност“, по силата на който в полза на консорциума ще бъде доставено оборудване на стойност, превишаваща прага от 5 на сто от стойността на активите на дъщерното дружество, отразена в последния одитиран счетоводен баланс към 31.12.2021 г. предвид участието на заинтересовано лице в сделката.

На 01.03.2023 г. Дружеството е предоставило корпоративна гаранция в размер на 245,500 евро за обезпечаване на задълженията на ТБС Хърватска във връзка с предстоящ договор за овърдрафт със Zagrebska banka d.d.

На 01.03.2023 г. е подписан рамков договор за овърдрафт между ТБС Хърватска и Zagrebska banka d.d. със срок на валидност 12 месеца, максимален размер 245,500 евро и годишен лихвен процент 3-месечен EURIBOR плюс 0.39%.

На 06.03.2023 г. е подписан договор между ТБС ЕАД и „Консорциум ТЕЛЕСЕК“ ДЗЗД във връзка с изпълнение на договор с Министерство на вътрешните работи с предмет: „Изграждане на Национална интелигентна система за сигурност, чрез надграждане на Интегрираната автоматизирана система за сигурност“, по силата на който в полза на консорциума ще бъде доставено оборудване и услуги на стойност до 19,163 хил. лв.

На 05.04.2023 г. е подписан Анекс към договора за овърдрафт между Дружеството и Райфайзенбанк (България) ЕАД (понастоящем ОББ АД), предварително одобрен с решение на УС на 31.03.2023 г., с който са удължени сроковете както следва:

- Кредит-овърдрафт със срок за погасяване до 28.02.2027 г.;
- Банков кредит под условие, обезпечаваш издаването на гаранции, със срок за усвояване до 28.01.2027 г.

На 07.04.2023 г., Дружеството е предоставило корпоративна гаранция в размер на 900 хил. евро, обезпечаваша, задълженията на ТБС Хърватска по договор със Zagrebska banka от 27.06.2022 г. за издаване на банкови гаранции.

На 07.04.2023 г. е подписан Анекс към договора между ТБС Хърватска и Zagrebska banka от 27.06.2022 г. за издаване на банкови гаранции за увеличение на лимита от 1,500,000 хърватски куни (199 хил. евро) на 900 хил. евро.

На 17.05.2023 г. ТБСГ АД публикува покана за свикване на Редовно общо събрание на акционерите, което ще се проведе на 21.06.2023 г. Поканата и всички материали към нея са достъпни на интернет страницата на Дружеството на адрес: <https://www.tbs.tech/general-meetings-of-shareholders/>.

На 30.05.2023 г. е взето решение за промяна на представляващ ТБС Германия, като на мястото на Силвия Маринова е избран Харалд Ерл. Промяната е вписана в търговския регистър на Федерална република Германия на 19.06.2023 г.

На 31.05.2023 е подписан Анекс №9 към Договор за поемане на кредитни ангажименти по линия на овърдрафт кредит № 0018/730/10102019 от 10.10.2019г. между Уникредит Булбанк АД и ТБС ЕАД в качеството му на Кредитополучател, Залогодател и Обезпечител по смисъла на ЗДФО, по който ТБСГ АД е Поръчител и Залогодател, с който е удължен срока за усвояване до 30.06.2023г.

На 20.06.2023г., УС на ТБСГ АД е одобрил годишния финансов отчет и доклада за дейността на ТБС ЕАД за 2022 г. и е взето решение за разпределяне на дивидент от печалбата на дъщерното дружество за 2022 г., в размер на 2,933,745.00 лв.

На 30.06.2023 г., УС съвет на ТБСГ АД е одобрил годишните финансови отчети за 2022 г. на Комутел, Телелинк Босна, ТБС Черна Гора, Телелинк Словения, Телелинк Албания, ТБС Македония, ТБС Хърватска, ТБС Румъния, ТБС Германия и ТБС САЩ и е взето решение за разпределяне на дивиденди към ТБСГ на обща стойност 100,000.00 евро, включително 70,000.00 евро от Комутел, 30,000.00 евро от Телелинк Словения.

На 30.06.2023 е подписан Анекс № 10 към Договор за поемане на кредитни ангажименти по линия на овърдрафт кредит № 0018/730/10102019 от 10.10.2019г. между Уникредит Булбанк АД и ТБС ЕАД в качеството си на Кредитополучател, Залогодател и Обезпечител по смисъла на ЗДФО, по който, ТБСГ АД е Поръчител и Залогодател, с който е удължен срока за усвояване до 31.05.2024 г. и са установени изменени размер подлимита в рамките на Общия кредитен лимит в размер на EUR 15,000,000, както следва:

- Кредит-овърдрафт до EUR 4,000,000, със срок на усвояване до 31.05.2024 и срок за погасяване до 31.07.2024г;
- Революиращ кредит до EUR 5,000,000, със срок на усвояване до 31.05.2024 и срок за погасяване до 31.05.2024г;
- Банков кредит под условие за издаване на банкови гаранции до EUR 15,000,000, срок за усвояване не по късно от 30.06.2031г.;
- Удължаване на срока на акредитивите до 15.05.2025г.

На 30.06.2023 г. е подписан Анекс № 6 към Договор за поемане на поръчителство от 10.10.2019 г. към Договор за поемане на кредитни ангажименти по линия на овърдрафт кредит № 0018/730/10102019 от 10.10.2019 г. между ТБС ЕАД, в качеството си на Кредитополучател и Уникредит Булбанк АД, по който, ТБСГ АД е Поръчител, с който е удължен срока до 31.05.2024 г. и актуализиран лимита в размер на EUR 15,000,000.

На 30.06.2023 г. в изпълнение на План за дългосрочно стимулиране на служители чрез акции на ТБСГ АД за 2020 г., УС е извършил оценяване на изпълнението и определил общия брой акции от капитала на Дружеството, които да бъдат прехвърлени към служителите, с право на участие. Съгласно Плана, максималният общ размер на бонуса възлиза на 42,400 акции, като в резултат на действителното изпълнение на заложените критерии, на участниците в Плана са предоставени 20,343 броя акции.

На 05.07.2023 г. е подписан Договор за паричен заем с възможност за многократно усвояване и погасяване между Дружеството (заемодател) и ТБС ЕАД (ЕИК 130545438) (заемател) с лимит до 3,000 хил. лв., срок на погасяване 31.12.2023 г. и лихва в размер на 4% годишно върху ползваната част от заема.

На 10.07.2023 г. е подписан Договор за паричен заем с възможност за многократно усвояване и погасяване между Дружеството (заемодател) и ТБС Германия (ЕИК 299685098) (заемател) с максимален размер до 500 хил. евро, срок до 31.12.2023 г. и годишен лихвен процент от 4%.

Считано от 07.07.2023 е налице промяна в представляващия ТБС САЩ, като на мястото на Теодор Добрев е вписан Хелге Брумер.

На 28.07.2023 г., в изпълнение на План за дългосрочно стимулиране на служителите с акции на Дружеството за периода 2020-2022 г., на служители на Групата са прехвърлени 20,343 броя акции.

На 10.08.2023 в търговския регистър на Федерална република Германия е вписано увеличение на капитала на ТБС Германия от 25 хил. евро до 100 хил. евро.

На 24.08.2023 г. между Дружеството (заемодател) и ТБС Германия (ЕИК 299685098) (заемател) е подписан Договор за паричен заем с еднократно усвояване с цел закупуване на оборудване за предоставяне на клиенти по договори за управлявани услуги с максимален размер до 290 хил. евро, срок на погасяване 5 години от датата на усвояване и годишен лихвен процент от 4% с възможност за промяна при съществени изменения на EURIBOR.

На 28.08.2023 г. е проведено Извънредно ОСА. Информация за взетите решения и всички материали са достъпни в <http://www.x3news.com/> и на интернет страницата на дружеството на адрес: <https://www.tbs.tech/general-meetings-of-shareholders/>.

На 18.09.2023 г. НС е взел решение за свикване на извънредно общо събрание на акционерите на Дружеството, което ще се проведе на 21.11.2023 г. Информация за дневния ред и всички материали са достъпни в <http://www.x3news.com/> и на интернет страницата на Дружеството на адрес: <https://www.tbs.tech/general-meetings-of-shareholders/>.

На 30.09.2023 г. УС е взел решение за разпределяне на дивидент в размер на 2,933,745 лв. от неразпределената печалба на ТБС ЕАД за 2022 г.

IV РИСКОВЕ, ПРЕД КОИТО СА ИЗПРАВЕНИ ДРУЖЕСТВОТО И ГРУПАТА

Рисковете, свързани с дейността на Дружеството и Групата, могат да бъдат разделени най-общо на системни (общи) и несистемни (свързани конкретно с дейността им и отрасъла, в който те извършват своята дейност).

IV.1 Системни рискове

Общите (системни) рискове са тези, които се отнасят до всички икономически субекти в страната и са резултат от външни за Групата фактори, върху които включените в нейния състав дружества не могат да влияят. Основните методи за ограничаване на влиянието на тези рискове са отчитането на текущата информация и формирането на очаквания за бъдещото развитие по общи и специфични показатели и техния ефект върху дейността и финансовите резултати на Групата.

IV.1.1 Политически риск

Политическият риск е вероятността за рязка промяна в държавната политика в резултат от смяна на правителството, възникване на вътрешнополитически сътресения и неблагоприятни промени в европейското и/или националното законодателство, вследствие на които стопанският и инвестиционен климат и общата среда, в която оперират местните стопански субекти, да се променят негативно, а инвеститорите да понесат загуби.

Политическите рискове за България и страните от Западните Балкани в международен план включват и предизвикателствата, свързани с поети ангажименти за осъществяване на структурни реформи, повишаване на социалната стабилност и жизнения стандарт, ограничаване на неефективните разходи и следването на общи политики в качеството им на членове или кандидат-членове на ЕС, както и със заплахите от терористични атентати в Европа, силната дестабилизация на страните от Близкия изток, военните намеси и конфликти в региона на бившия Съветски съюз, бежанските вълни, породени от тези фактори, и потенциалната нестабилност на други ключови страни в непосредствена близост до Балканите.

Други фактори, които също влияят на този риск, са евентуалните законодателни промени и в частност тези, касаещи стопанския и инвестиционния климат в региона.

IV.1.2 Макроикономически риск

Общият макроикономически риск е вероятността различни икономически фактори и тенденции, включително, но не само рецесия, търговски бариери, валутни изменения, инфлация, дефлация и други фактори, да окажат негативно влияние върху търсенето и покупателната способност в страните, в които дружествата от Групата осъществяват своята дейност, както и в страните, в които оперират техни чуждестранни контрагенти.

Понастоящем продължава да е налице висока инфлация, а очакванията на множество независими пазарни анализатори и институции продължават да сочат рискове от забавяне на ръста или рецесия на икономиките както на развитите западноевропейски страни и САЩ, така и на България и страните от Западните Балкани, което може да доведе до ограничения на разходите в частния сектор и да не бъде компенсирано в достатъчна степен с антициклични мерки от страна на националните и наднационални правителствени органи.

IV.1.3 Валутен риск

Системният валутен риск представлява вероятността от изменения на валутните режими или валутните курсове на чуждестранните към местните валути на страните, в които оперират дружествата от Групата, имащи неблагоприятни последици за разходите, рентабилността, международната конкурентоспособност и общата стабилност на икономическите субекти и местната и регионална икономика като цяло.

Към момента България продължава да поддържа система на валутен борд, базиран на фиксиран курс Евро / лев, и курс на присъединяване към Еврозоната. Възприемане на Еврото като база за ограничено плаване, фиксация на валутния курс или като местна валута е налице и в Хърватска, Босна и Херцеговина, Черна Гора и Словения. Тези фактори ограничават в съществена степен системния валутен риск, релевантен за Групата. При все това страните, в които тя оперира, както и европейските икономики като цяло, продължават да се влияят и от динамиката на курсовете на други водещи световни валути, и най-вече на щатския долар.

IV.1.4 Лихвен риск

Системният лихвен риск е свързан с възможни промени в лихвените нива, установени от финансовите институции на страните, в които оперират дружествата от Групата, и от международни институции и пазари, имащи отрицателно въздействие върху достъпа до финансиране, разходите за финансиране, възвръщаемостта на инвестициите и растежа на икономиката.

В контекста на анти-инфлационните мерки, предприети от водещите световни икономики и ЕС, се наблюдава обща тенденция на покачване на всички основни международни лихвени индекси, както и на основния лихвен процент (ОЛП) на Българска Народна Банка, която е предпоставка за повишено ниво на системен лихвен риск.

IV.1.5 Кредитен риск

Системният кредитен риск представлява вероятността от понижаване на кредитния рейтинг на страните, в които оперират дружествата от Групата или основни техни контрагенти, или други страни, заемащи важно място в техните икономики, имащо потенциално отрицателно въздействие върху достъпа и разходите за дългово финансиране, стабилността и атрактивността на техните икономики. Определянето и измерването на този риск се осъществява от специализирани международни кредитни агенции.

IV.1.6 Риск от неблагоприятни промени в данъчното законодателство и практика

Промяна на данъчното законодателство в посока увеличение на данъчните тежести, въвеждане на нови данъци или неблагоприятна промяна в спогодбите за избягване на двойното данъчно облагане може да доведе до завишени или непредвидени разходи за икономическите субекти.

Аналогични последици може да възникнат и в резултат от непредвидени или противоречиви данъчни практики в България и/или други страни, в които оперират дъщерните дружества от Групата.

IV.1.7 Рискове, свързани с несъвършенства на правната система

Въпреки че от 2007 г. насам България въвежда редица значими законови и конституционни реформи и по-голямата част от нейното законодателство е хармонизирано със законодателството на ЕС, правната система в страната все още е в процес на реформиране. Това важи в още по-голяма степен и за страните от Западните Балкани, които все още не са приети в ЕС.

Съдебната и административна практика остават проблематични и местните съдилища често се оказват неефективни в разрешаването на спорове, свързани със собственост, нарушения на законите и договорите и др. Вследствие на това, може да бъде идентифициран риск от недостатъци на правната инфраструктура, които могат да имат за резултат несигурност, възникваща във връзка с корпоративни действия, надзор върху тях и други въпроси.

IV.2 Рискове, специфични за Групата и сектора, в който тя оперира

IV.2.1 Рискове, свързани с бизнес стратегията и растежа

IV.2.1.1 *Неподходяща бизнес стратегия*

Изборът на неподходяща стратегия за развитие, както и ненавременното ѝ адаптиране към променящите се условия на средата може да доведе до реализиране на загуби или пропуснати ползи за Групата. От съществено значение е управлението на стратегическия риск чрез непрекъснато наблюдение и периодично проследяване на измененията в пазарната среда и ключови показатели за дейността и взаимодействие на всички нива на нейната организация с оглед навременно идентифициране на евентуални проблеми и прилагане на съответни мерки. Въпреки осъзнаването на

необходимостта и значимостта на този процес е възможно ръководството и персоналот на Групата да се окажат ограничени в прилагането на тези практики поради липса на достатъчен опит, навременна информация или недостиг на кадри.

IV.2.1.2 Недостатъчен капацитет и завишени разходи за управление на растежа

Въпреки наличието на ръководен персонал със значителен опит и компетентност, достатъчни за управлението на Групата в настоящия ѝ обхват и мащаб на дейността, поставените цели за разрастване могат да изискват допълнителни ръководни кадри. Част от политиката на Групата е да формира такива кадри чрез промотиране на служители с достатъчен опит и висока оценка на даденостите им за растеж в йерархията. При все това броят на подходящите служители е ограничен и е възможно някои от тях да не отговорят на поставените очаквания на управленско ниво. На свой ред привличането на външни управленски кадри с доказан опит, особено на развити пазари, може да се окаже трудно и свързано с високи разходи, които могат да окажат въздействие в посока понижаване на рентабилността.

IV.2.1.3 Недостатъчен капацитет и завишени разходи за оперативно осигуряване на растежа

Разрастването на Групата, както на съществуващи, така и на нови пазари, е в силна зависимост от привличането и успешното интегриране на допълнителни кадри, включително централни и местни екипи от специалисти по маркетинг и продажби и ресурсни центрове за управление на проекти и инженерно-технически персонал.

Идентификацията и привличането на подходящи специалисти по маркетинг и продажби с оглед привличане на нови клиенти, може да се окаже трудно, бавно или свързано със завишени разходи, забавящи ръста или понижаващи рентабилността на продажбите. Предвид общата тенденция на растеж и повишеното търсене на инженерно-технически и проектен персонал в ИКТ сектора на пазарите на Групата и в световен мащаб е възможно разширяването на съществуващи и формирането на нови ресурсни центрове също да се забави или да се окаже свързано със завишени разходи. Липсата на опит на дружествата от Групата на нови пазари и сегменти, недостигът и повишената ценова конкуренция за привличането на кадри могат да доведат и до повишено текучество на персонала поради привличането на неподходящи специалисти или привличането на кадри от конкуренти, предлагащи нива на възнаграждение, които Групата не може да си позволи рентабилно да изравни.

Всички горепосочени фактори могат да доведат както до пропуснати ползи от невъзможността за спечелване и осигуряване на изпълнението на нови проекти, услуги и клиенти, така и до понижаване или елиминиране на конкурентните предимства на Групата, базирани на качеството на обслужване, числеността и цената на човешките ресурси.

IV.2.1.4 Недостатъчен достъп и завишени разходи за външни ресурси и подизпълнители

Доколкото също са обект на завишено търсене на пазара на ИКТ, описаните по-горе рискове са в сила и по отношение на евентуалното привличане на външни специалисти на временна основа и на подизпълнители за допълване на вътрешния капацитет на Групата.

IV.2.2 Рискове, свързани с човешките ресурси и ръководния персонал

Освен за растежа на Групата, управленските кадри и човешките ресурси имат значение и за поддържането на текущата ѝ дейност, поради което Групата е изложена на разнообразни рискове, свързани със задържането, повишеното текучество и разходите за такива кадри.

IV.2.2.1 Загуба, недостиг и завишени разходи за ръководни кадри и ключов персонал

Управлението на дейността и бизнес развитието на Групата зависят в значителна степен от приноса на ограничен брой лица, осъществяващи управлението на ключовите дъщерни дружества и Групата като

цяло, изпълняващи ключови роли в администрацията, продажбите и оперативната дейност и/или имащи ключови за тези функции сертификации, опит и други познания, които трудно биха могли да бъдат заместени от аналогично подготвени кадри. Евентуалното оттегляне на тези лица от съответните структури или невъзможност да изпълняват задълженията си за съществен период от време би могло да има неблагоприятни ефекти върху резултатите от дейността, произтичащи от времето на тяхното отсъствие или необходимо за тяхното заместване и обучението и пълноценно навлизане в организацията и спецификата на дейността и разгръщане на функциите на заместващите ги лица. Евентуалните мерки за тяхното задържане биха могли да доведат до повишаване на свързаните с тях разходи по линия на мотивацията им с повишени основни възнаграждения, бонуси и придобивки за сметка на Групата.

IV.2.2.2 Загуба, недостиг и завишени разходи за изпълнителски персонал

Предвид динамичното развитие и високото търсене на човешки ресурси на пазара на ИКТ, Групата е изложена на риск от повишено текучество и разходи за задържане или заместване на инженерно-технически персонал, специалисти по маркетинг и продажби и други специализирани в сферата на дейността кадри. Евентуалното оттегляне на съществен брой такива служители в рамките на кратък период от време би могло да има неблагоприятни ефекти върху резултатите от дейността, произтичащи от времето, необходимо за тяхното заместване и обучението и пълноценно навлизане в организацията и спецификата на дейността и разгръщане на функциите на заместващите ги лица. Евентуалните мерки за тяхното задържане биха могли да доведат до повишаване на свързаните с тях разходи по линия на мотивацията им с повишени основни възнаграждения, бонуси и придобивки за сметка на Групата.

IV.2.3 Рискове, свързани с пазарната и конкурентната среда

IV.2.3.1 Забавено или неблагоприятно развитие на търсенето

Въпреки наблюдаваното положително развитие и прогнозирания от ключови експертни организации в отрасъла ръст на ключовите за Групата пазарни сегменти и пазара на ИКТ като цяло, няма сигурност, че бъдещото развитие на пазара ще потвърди тези очаквания и ще продължи да бъде положително или че съответният ръст на търсенето няма да се забави значително спрямо очакваните темпове за определени периоди. Търсенето на ИКТ се влияе и от специфични за различните икономически сектори и конкретни клиенти тенденции и обстоятелства, определящи мотивацията и възможностите им за покупки на продукти и услуги на Групата, които могат да се отклоняват в една или друга посока и степен от общите пазарни тенденции. В това число е възможно целевите групи клиенти на Групата на един или повече пазари да не проявят очаквания интерес към предлаганите продукти и услуги или да ги възприемат значително по-бавно от очакваното. Горепосочените фактори могат да доведат както до забавяне на ръста на продажбите, така и до влошаване на резултатите от дейността по линия на пониски цени и брутна рентабилност и забавена възвръщаемост на оперативните и инвестиционни разходи, свързани с бизнес развитието.

IV.2.3.2 Неблагоприятни за търсенето промени в нормативната среда

Групата генерира съществена част от приходите си от регулирани или влияещи се от правителствени политики сектори и пазарни ниши като телекомуникации, банково дело, разпределителни дружества, национална сигурност, здравеопазване и др. В този смисъл търсенето на продуктите и услугите на Групата, съответно нейните приходи и резултатите от дейността могат да бъдат повлияни съществено от евентуални неблагоприятни изменения в местни и наднационални нормативни актове и политики, включително евентуалното съкращаване или пренасочване към други области на обществени и други структурни фондове, подлежащи на усвояване от нейните текущи и целеви клиенти.

IV.2.3.3 Интензивна конкуренция

Групата осъществява дейността си в сфера с интензивна конкуренция както от местни, така и от международни компании. Местните конкуренти имат установено пазарно присъствие в ключови сегменти, което ограничава възможностите за навлизане или разрастване на Групата в тези сегменти и може да бъде база за разрастване на позицията на тези конкурентни за сметка на Групата. Големите международни компании имат широко разпознаваеми търговски марки, водеща роля в налагането на иновативни решения, широко диверсифицирана клиентска база и пазарно присъствие и мащабен организационен и финансов капацитет, които обуславят по-големи възможности за оказване и устояване на конкурентен натиск. Евентуалното увеличаване на конкурентния натиск от страна на съществуващите или навлизащи нови пазарни играчи на текущите сегменти и пазари, както и евентуалната неблагоприятна реакция срещу навлизането на Групата в нови сегменти и пазари биха могли да доведат до влошаване на резултатите и забавяне или неуспех на планираното разрастване на дейността.

IV.2.3.4 Нелоялна конкуренция

Като част от конкурентния натиск от страна на други пазарни играчи е възможно Групата да бъде изложена и на разнообразни форми на нелоялна конкуренция, които могат да доведат до влошаване на резултатите и ограничаване на възможностите за разрастване на дейността на Групата. Подобни действия могат да включват привличане на ключови кадри с цел понижаване на нейния технически и организационен капацитет, налагането на негативен имидж пред определени клиенти или на пазара като цяло, скрито лобиране от страна на и в полза на конкурентите, тенденциозното използване на законови и договорни механизми от тяхна страна за възпрепятстване или забавяне на изпълнението на обществени поръчки и други дейности, конкурентни оферти, базирани на нерентабилни цени или скрито понижаване на предлаганата ползност и други, имащи за резултат избори на контрагентите на Групата, отклоняващи се от реалното съотношение между предлаганите от нея и нейните конкуренти разходи и ползи.

IV.2.4 Рискове, свързани с обществените поръчки

IV.2.4.1 Забавяне на провеждането и изпълнението

Реализацията на проекти в публичния сектор зависи от навременното им дефиниране, одобряване на бюджетно или програмно финансиране, обявяване и провеждане на обществени поръчки, сключване на договори и приемане на извършените дейности от съответните държавни предприятия или органи на местната и централната власт. Неуспешното или забавено изпълнение на всяка от тези фази може да доведе до отпадане или забавяне на приходите и съответно влошаване на текущите резултати или забавяне на растежа на Групата.

Характерни фактори за забавянето на горепосочените ключови етапи са текущите или предстоящи промени в ръководния и експертния състав във връзка с провеждането на местни и/или централни избори, назначаването на временни органи на управление и други фактори, които могат да доведат до отлагане на решения и изпълнителни действия от организациите-възложители.

Забавянето могат да настъпят и в резултат от обжалването от страна на конкурентни участници на обявените тръжни процедури или резултатите от тях. Независимо от тяхната основателност, по силата на приложимите законови срокове за разглеждането им обжалванията водят до повече или по-малко забавяне на провежданите поръчки и подписването на договори за тяхното изпълнение.

IV.2.4.2 Конкуренция при обществените поръчки

Предвид големия обем и атрактивност на публичния пазар на ИКТ обществените поръчки са предмет на относително по-интензивна и нелоялна конкуренция в сравнение с продажбите към частния сектор. Сред често прилаганите инструменти за нелоялна конкуренция е недобросъвестното използване на законовите възможности за обжалване на тръжните процедури или обявените резултати от тяхното провеждане с цел удължаване на времето за подготовка на конкурентите или влошаване на финансовите резултати на Групата чрез забавяне на изпълнението на проекта и реализацията на съответните приходи и печалби.

IV.2.5 Рискове, свързани с концентрацията

IV.2.5.1 Неблагоприятно развитие на отношенията с ключови клиенти

Предвид специализацията ѝ в технологични решения и професионални услуги от висок клас, насочени във висока степен към големи и средни организации и проекти, Групата е характерно изложена на концентрационен риск по отношение на ключови клиенти и групи клиенти. В това число, със съществени дялове в приходите за последните три финансови години и/или потенциална значимост за бъдещото развитие се открояват телекомуникационни оператори, публични организации, банки, мултинационални клиенти и други предприятия от частния сектор. Въпреки тенденцията към нарастваща диверсификация на приходите на Групата, евентуална загуба, драстично понижение на продажбите или влошаване на условията на сътрудничество с такива клиенти биха имали неблагоприятно въздействие върху обема и резултатите от дейността в непосредствен план, както и потенциално негативен репутационен ефект за Групата в перспектива.

IV.2.5.2 Неблагоприятно развитие на отношенията с ключови технологични партньори

Предвид съществената роля на иновативни и мащабни технологии, предлагани от водещи глобални производители, за предлаганите продукти и услуги, Групата е изложена на концентрационен риск по отношение на ключови технологични партньори. В това число, със съществени дялове в покупките за последните три финансови години се открояват няколко водещи технологични партньорства в сферите мрежовите технологии, центровете за данни и решенията за офис производителност. Въпреки гъвкавата и отворена към разнообразни партньори технологична политика на Групата, евентуалното прекратяване или влошаване на ключови условия на такива партньорства като изисквания за поддържане на технологични специализации, нива на отстъпки, срокове на плащане и други биха могли да имат неблагоприятно въздействие върху разходите и обема на дейността.

IV.2.6 Рискове, свързани с промени в технологиите и технологичния избор

IV.2.6.1 Време и разходи за адаптация към нови технологии

Секторът на ИКТ се характеризира с бързи темпове на навлизане на нови технологии, което съкращава жизнения цикъл на продуктите и изисква постоянната актуализация на технологичните специализации на Групата съобразно тенденциите в пазарното търсене и възможностите за генериране на приходи от въвеждането на нови решения и услуги. Въпреки системната практика на Групата в това отношение и отворения ѝ подход към установяване на нови и разширяване на съществуващи технологични партньорства, в някои случаи те може да се окажат свързани с допълнително време или разходи за провеждане на проучвателна дейност и установяване на отношения със съответни доставчици.

IV.2.6.2 Загуба на клиенти във връзка с прехода им към различни технологии

Въпреки широкия обхват на предлаганите от Групата технологии и технологични партньори и отворения ѝ подход и богат опит в установяването на нови партньорства с производители на оборудване и софтуер е възможно клиентите да предпочетат да променят ползваните до момента технологии и

производители с други, с които Групата няма и не може да установи партньорства, осигуряващи съответната компетентност и изгодни условия за доставка. Възможно е поради наличието на конкуренти с по-добро позициониране в даден технологичен партньор и по-добри условия на доставка на неговите продукти, Групата да не бъде предпочетена от клиента като доставчик въпреки наличието на установено партньорство със същия производител. Подобни обстоятелства също биха могли доведат до съществени понижения на приходите и резултатите от дейността.

IV.2.6.3 Забавено възприемане на нови технологии от клиентите

Основните географски пазари, на които Групата извършва дейността си, изостават по отношение на навлизането на редица иновативни продукти и услуги в областта на ИКТ. Въпреки прилаганото от групата сегментиране на пазара според технологичната зрялост на клиентите, е възможно целевите групи клиенти на съответните решения също да реагират по-консервативно от очакваното, забавяйки значително реализирането на стратегията и планирания растеж на Групата.

IV.2.6.4 Забавено или неуспешно налагане на собствени продукти и услуги

С оглед на усвояване на идентифицираните пазарни възможности в определени пазарни сегменти, Групата може да продължи да инвестира в разработката на собствени комплексни решения и услуги, адаптирани към потребностите и особеностите на определени пазари и категории клиенти. Въпреки тази адаптация, съществува риск новите продукти и услуги да не отговорят на реалните изисквания или да не бъдат възприети достатъчно бързо или като цяло от настоящите и целеви клиенти на Групата, което би довело до забавена, ограничена или отрицателна възвръщаемост от направените инвестиции.

IV.2.7 Рискове, свързани с дългосрочни договори

IV.2.7.1 Разходи по ангажименти за редовно обслужване и поддръжка

Редица договори, сключвани от Групата, съдържат ангажименти за гаранционно и извънгаранционно обслужване и поддръжка на хардуерни, софтуерни и комплексни системи и инфраструктури или предоставяне на управлявани и други услуги срещу фиксирани еднократни или абонаментни такси. Възможно е разходите за изпълнение на тези ангажименти да надхвърлят размера на приходите, без Групата да има възможност да компенсира допълнителните разходи за сметка на клиента или съответните първични доставчици и технологични партньори, със съответни негативни последици за резултатите от дейността.

IV.2.7.2 Предсрочно прекратяване

Средносрочните или дългосрочните договори за нееднократни доставки или редовно обслужване под формата на поддръжка, управлявани и други услуги могат да бъдат прекратени едностранно и предсрочно по инициатива на клиента. Въпреки наличието на съответни условия, ограничаващи този риск и съответните загуби на Групата, като неустойки, ангажименти за изкупуване и други по някои от тези договори, те може да се окажат недостатъчни да компенсират пропуснатите ползи или направените допълнителни разходи. Предсрочното прекратяване на такива договори би могло да доведе до понижаване на редовните приходи на Групата, което може да не бъде компенсирано с нови източници на приходи и да доведе до общ спад на приходите и резултатите от дейността.

IV.2.7.3 Специфични рискове, свързани с предоставянето на оборудване като услуга

В зависимост от промените в ИТ политиката на съответните клиенти или други фактори, сключваните от Групата дългосрочни договори за управлявани услуги, включващи предоставянето на оборудване като услуга могат да бъдат прекратени едностранно преди изтичането на пълния им срок. Въпреки регламентираните предизвестия и компенсации на направени до момента разходи, евентуалното им прекратяване би било фактор за понижаване на редовните приходи на Групата и продажбите като цяло.

Някои договори предвиждат възможността при определени обстоятелства на прекратяване предоставеното по тях оборудване да не бъде изкупено от клиента и да остане собственост на съответните дружества от Групата. Това може да бъде свързано с допълнително разходи за демонтаж, транспорт и др., а последващата му реализация чрез продажба или предоставяне на други клиенти – да се забави или да не бъде осъществена.

Някои договори предвиждат възможности за разширяване на обхвата по инициатива на клиента чрез доставката и интеграцията на допълнително оборудване, предоставяно като услуга, по ценови и други условия, идентични или подлежащи на ограничена актуализация спрямо първоначалните. В случай на междувременно повишаване на пазарните цени на съответното оборудване и съществено повишение на разходите за оказване на съответните съпътстващи услуги това може да доведе до некомпенсирано повишаване на разходите и понижаване на рентабилността на Групата от подобни операции.

IV.2.8 Финансови рискове

IV.2.8.1 Валутен риск

Групата оперира на различни пазари и във валути различни, от функционалната ѝ валута, както и във валути на трети страни, и е съответно изложена на транзакционни и транслационни валутни рискове. Основен източник на транзакционно обусловените валутни рискове са покупките на оборудване от глобални технологични партньори, деноминирани в щатски долари, и тяхното финансиране от кредитни лимити в същата валута. Въпреки наличието на механизми на валутна индексация по някои договори и практиката на избирателно форуърдно хеджиране на големи покупки по преценка на съответните дружества, тези сделки продължават да са фактор за ежегодното отчитане на нетни резултати (включително загуби) от промяна във валутните курсове в дружествата от Групата. Предвид фиксирания курсове на българския лев и босненската марка към еврото и възприемането на последното като национална валута в Хърватска, Словения и Черна Гора, Групата остава изложена на транслационен риск, свързан предимно с плаващия курс на сръбския динар, македонския денар, албанския лек, румънската лея и щатския долар.

IV.2.8.2 Лихвен риск

Групата е изложена на риск от повишаване на пазарни лихвени проценти основно във връзка с ползването на овърдрафт лимити и револвиращи кредитни линии в България, Сърбия и Словения, базирани на плаващи лихвени индекси, включително EURIBOR, USD LIBOR / SOFR, референтни лихвени проценти и осреднени депозитни индекси (ОДИ) (от 13.01.2023 г.) на банки-кредитори, базирани на променливата доходност на депозити на нефинансови предприятия и физически лица в България, както и по финансови лизинги в България и Северна Македония, базирани на ОДИ и EURIBOR. Поради динамичния характер на експозициите по овърдрафт лимит и кредитни линии, Групата няма изградена практика на лихвено хеджиране. Поради това, в зависимост от размера и дюрацията на бъдещите експозиции по овърдрафт и кредитни линии, покачването на пазарните индекси би могло да има повече или по-малко съществен отрицателен ефект върху резултатите от дейността.

Възможно проявление на лихвен риск е и повишаването на договорните надбавки над плаващите лихвени индекси, формиращи общите лихвени проценти по ползваните кредитни инструменти, подлежащи на периодично подновяване, каквито са повечето от ползваните от Групата овърдрафт лимити и револвиращи кредитни линии, по инициатива на кредитиращите банки. Въпреки усилията на Дружеството и съответните дъщерни дружества за договаряне и поддържане на максимално атрактивни условия с настоящите кредитори и привличането на конкурентни оферти от други банки е възможно подобни повишения да не могат да бъдат избегнати в рамките на определен период от

време, в случай на миграция между съществуващи или нови кредитори, или като цяло, в случай че отразяват преобладаващи тенденции на кредитния пазар.

IV.2.8.3 Ликвиден риск

Паричните потоци на Групата могат да претърпят значителни моментни колебания в резултат от разнообразни фактори като пикови нараствания на нетния оборотен капитал, усилена инвестиционна дейност, изплащане на дивиденди и др., в резултат на които паричните средства на дадено дружество от Групата да се окажат недостатъчни за посрещане на неговите изискуеми задължения. Въпреки наличието на договори за финансиране, осигуряващи значителни по размер лимити за ползване на оборотни средства и усвоявания с общо предназначение, и финансирането на значителна част от инвестициите с договори за финансов лизинг, налице е риск тези лимити да се окажат недостатъчни в дадени моменти или периоди. Подобни дефицити могат да доведат до временна неспособност на едно или повече дружества от Групата да обслужват навременно задълженията си към трети лица с разнообразни негативни последици за нейната репутация и финансово състояние.

IV.2.8.4 Недостатъчен финансов капацитет за реализация на големи проекти

Освен отражението им върху текущата ликвидност на дадено дружество от Групата, евентуални случаи на непокрит недостиг на парични средства може да доведат и до невъзможност за влагане на необходимия оборотен капитал за стартиране на нови или изпълнение на текущи големи проекти, водеща до забавяне на приходите, санкции за забавено изпълнение и съответно уронване на репутацията на Групата. В случай на невъзможност за доказване на достатъчен финансов ресурс пред потенциални клиенти или във връзка с изискванията на публични и частни тръжни процедури за големи проекти, е възможно съответното дружество да не успее да договори достатъчно бързо допълващо финансиране и да пропусне възможностите за спечелване на съответните проекти и ползите от тяхната реализация.

IV.2.8.5 Кредитен риск

Въпреки че основните клиенти на Групата са утвърдени и платежоспособни компании и институции с доказана платежна история, тя остава принципно изложена на риск от значително забавяне или неплащане на вземанията поради разнообразни фактори, свързани с вътрешните процеси, финансовото състояние и текущите тенденции в паричните потоци на тези и други клиенти. Просрочията на съществени по размер вземания могат да имат отражение върху паричните потоци и незабавната ликвидност на едно или повече дружества от Групата и способността ѝ да обслужва навременно задълженията си към трети лица с разнообразни негативни последици за нейната репутация и финансово състояние.

IV.2.8.6 Риск от обезценка на активите

При определени обстоятелства (провизиране и отписване на вземания, обезценка на нематериални активи, инвестиционни имоти, материални запаси, активи държани за продажба и др.) е възможно Групата да отчете съществени разходи и понижения в балансовата стойност на активите.

IV.2.9 Операционни рискове

IV.2.9.1 Отклонения на процеси и качеството на обслужване

Дружествата от Групата са изложени на риск от загуби или непредвидени разходи, свързани с неправилни или неработещи вътрешни процеси, човешки грешки, външни обстоятелства, административни или деловодни грешки, нарушения на дейността, измама, неразрешени транзакции и нанесени щети на активи. Всяко неустановяване или некоригиране на оперативен риск от системата

за управление на риска може да има съществен неблагоприятен ефект върху репутацията на Групата и резултатите от дейността ѝ.

IV.2.9.2 Непригодност и неизправност на специфично ИТ оборудване и системи

За осъществяване на основната си дейност, дружествата от Групата използват специфично ИТ оборудване и системи, чиято евентуална неизправност, неправилна употреба или непригодност биха оказали съществено влияние върху възможността те да изпълнят поетите ангажименти към нейни контрагенти или да доведат до непредвидени технически, правни и други разходи, които да се отразят на нейната репутация и резултатите от дейността.

IV.2.9.3 Осигуряване на съответствие с норми и стандарти

Определени клиенти на Групата поставят на доставчиците си условия за съответствие на техните компетенции и правила за организация на процеси и дейности с редица международни стандарти за управление на качеството, процедури при боравене с поверителна информация и др. Въпреки сертификацията на ТБС ЕАД по редица такива стандарти и норми, появата на такива изисквания и към други дружества от Групата, които нямат аналогични сертификации, или промяната в настоящите изисквания и невъзможността на Групата да отговори на тях в кратък срок биха могли да окажат негативно влияние върху приходите и резултатите от дейността на Групата.

IV.2.9.4 Риск от изтичане на лични и чувствителни данни на служители и клиенти

При осъществяване на дейността си, Групата съхранява и обработва лични и чувствителни данни на своите служители, клиенти и трети страни. Евентуалната загуба или неправомерен външен и вътрешен достъп и злоупотреба с такива данни биха могли да имат разнообразни негативни последици за конкурентоспособността, репутацията и резултатите от дейността на Групата, включително съдебни или извънсъдебни дела и производства срещу съответните дружества и сериозни парични санкции от страна на регулаторните органи.

IV.2.10 Други рискове

IV.2.10.1 Риск от съдебни спорове и други производства

Дружествата от Групата са принципно изложени на риск от завеждането на съдебни дела, включително колективни иски, срещу тях от техни клиенти, работници и служители, акционери и др. чрез завеждане на граждански иски, инициирането на действия на компетентни органи, административни, изпълнителни и други видове съдебни и извънсъдебни производства. Някои от тези производства могат да бъдат съпътствани от ограничителни и изпълнителни мерки срещу имуществото и дейностите на Групата, които да ограничат способността ѝ да осъществява частично или изцяло своята дейност за неопределен период от време. Ищците в този вид дела срещу Групата може да търсят възстановяване на големи или неопределени суми, или други обезщетения, които могат да влошат значително финансовото състояние на Групата. Разходите за защита по бъдещи съдебни дела могат да бъдат значителни. Възможно е оповестяването или неблагоприятните ефекти върху дейността да доведат до влошаване на репутацията на съответните дружества и Групата като цяло, независимо дали съответните претенции и негативните определения са основателни. Възможно е потенциалните финансови и други последици от такива производства да останат неизвестни за продължителен период от време.

IV.2.10.2 Риск от сделки със свързани лица

В своята практика дружествата от Групата осъществяват сделки и поемат ангажименти както помежду си, така и със свързани лица извън нейния състав. Въпреки стремежа към следване на добри практики при сключване на подобни сделки и ангажимента за спазване на приложимите разпоредби на ЗПЦК и

други приложими нормативни актове е възможно поради незнание, небрежност на служители и други причини една или повече такива сделки да се окажат сключени при условия, които да се различават съществено от пазарните и да имат неблагоприятен ефект върху резултатите от дейността и финансовото състояние на Групата.

IV.2.10.3 Кибератаки

Освен към нерегламентирания достъп до данни на Групата и нейните контрагенти, евентуални атаки срещу Групата и нейни контрагенти биха могли да бъдат насочени или да имат за последица неизправност или невъзможност за използване на информационни и комуникационни системи, включително специализирани ИТ системи за оказване на услуги. Въпреки специализацията на Групата в областта на информационната сигурност и напредналите ѝ компетентности в предотвратяването, ограничаването, проследяването и възстановяването на системи и данни след такива атаки е възможно последното да отнеме време, през което ефектите от тези атаки да имат отрицателно въздействие върху резултатите от дейността, както и те да компрометират репутацията на Групата.

IV.2.10.4 Форсмажорни събития

Както всички стопански субекти, Групата е изложена на общ риск от възникването на природни бедствия, военни действия, тероризъм, политически, обществени и други актове и събития извън нейния контрол и неподлежащи на застраховане, които могат да окажат значително негативно влияние върху бизнеса, резултатите от дейността и перспективите ѝ в една или повече териториални и други сфери на дейността.

IV.3 Военен конфликт между Русия и Украйна

Вследствие на военния конфликт между Русия и Украйна, ескалирал през м. февруари 2022, повишеното геополитическо напрежение и разнообразни икономически последици, включително ограничаването или спирането на дейността на множество украински и руски компании в резултат от военните действия и санкциите, насочени към Русия, и инфлацията, наблюдавана в резултат от поскъпването на горива и ключови селскостопански суровини, продължават да имат пряко или косвено отражение и върху дейността на множество компании и отрасли в Европейския съюз и САЩ.

Емитентът и дъщерните му дружества нямат пряка експозиция към свързани лица, клиенти и/или доставчици от въвлечените в конфликта страни. По тази причина Групата не се счита за пряко изложена на рискове, произтичащи от горепосочените събития.

Предвид неизвестността, свързана с динамичното развитие на конфликта и неговите последици, ръководството на Дружеството счита, че не са налице необходимите условия и предпоставки за достоверна количествена оценка на потенциалното косвено въздействие на съответни промени в микро- и макроикономическата среда върху финансовото състояние и резултати на Групата. Независимо от това, то остава ангажирано с текущото проследяване на ситуацията и анализ на възможните бъдещи последици от конфликта с оглед навременното идентифициране на реални и потенциални отрицателни ефекти и предприемане на всички възможни стъпки за ограничаване на тяхното въздействие.

V ВЛИЯНИЕ НА ПРЕДСТАВЕНАТА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ГРУПАТА ВЪРХУ ФИНАНСОВИТЕ РЕЗУЛТАТИ КЪМ 30.09.2023 Г.

Показатели (хил. лв.)	(край на периода)		рът/(спад)
	30.09.2023	30.09.2022	
Нетни приходи от продажби	110,840	107,240	3%
Разходи за оперативна дейност	-102,815	-98,332	5%
Други оперативни приходи и разходи (нето)	173	71	102
Оперативна печалба	8,198	8,979	-9%
Финансови приходи и разходи (нето)	-722	64	-786
Разход за данък върху доходите	-1,125	-1,329	-15%
Нетна печалба	6,351	7,714	-18%
Разходи за амортизации	-2,972	-2,310	29%
Приходи от и разходи за лихви (нето)	-309	-79	291%
Печалба преди данъци, лихви и амортизации (EBITDA)	10,757	11,432	-6%
	30.09.2023	31.12.2022	
Общо активи	101,046	78,390	29%
Нетекущи активи	24,577	17,544	40%
Текущи активи	76,469	60,846	26%
Собствен капитал	23,809	17,763	34%
вкл. Неразпределена печалба и печалба за годината	24,212	17,861	36%
Общо пасиви	77,237	60,627	27%
Нетекущи пасиви	15,181	8,619	76%
Текущи пасиви	62,056	52,008	19%
Парични средства	6,477	14,828	-56%
Общо финансов дълг*	12,072	3,093	290%
Нетен финансов дълг**	5,595	-11,735	17,330
	30.09.2023	30.09.2022	
Нетен паричен поток от оперативна дейност	-12,816	4,962	-17,778
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	-2,723	-2,679	-44
Нетен паричен поток от финансова дейност	7,188	-238	7,426
* Вкл. заеми и договори за финансов лизинг			
** Общо финансов дълг - парични средства			
Коефициенти	(край на периода)		рът/(спад)
	30.09.2023	30.09.2022	
Оперативен марж	7.4%	8.4%	-1.0%
Нетен марж	5.7%	7.2%	-1.5%
EBITDA марж	9.7%	10.7%	-1.0%
	30.09.2023	31.12.2022	
Текуща ликвидност	1.23	1.17	0.06
Собствен капитал / общо активи	24%	23%	1%
Финансов дълг / общо активи	12%	4%	8%
	30.09.2023	30.09.2022	
Средна възвръщаемост на активите (ROA)	7.1%	-	-
Средна възвръщаемост на собствения капитал (ROE)	30.6%	-	-

V.1 Приходи, разходи и печалба

V.1.1 Приходи

Отбелязвайки леко увеличение от 3% спрямо аналогичния период на 2022 г., консолидираните нетни приходи от продажби за изминалото деветмесечие достигат 110,840 хил. лв.

Запазвайки водещата си роля за формирането на приходите на Групата с нарастващ относителен дял от 70% (в сравнение с 63% за деветмесечието на 2022 г.), продажбите, реализирани от ТБС ЕАД отбелязват и значителен ръст от 15%¹. Въпреки че се дължи основно на проекти в българския публичен сектор, това положително развитие включва и нарастващи продажби към местни и международни корпоративни клиенти извън сферата на телекомуникациите, които компенсират наблюдаваното през 2023 г. понижение на приходите от традиционни клиенти от телекомуникационния сектор.

Силно положително развитие отбелязват и приходите на ТБС Хърватска, нараснали повече от 4 пъти спрямо аналогичния период на 2022 г. с реализацията на първи големи доставки във всички основни сектори след стартирането и постепенното разгръщане на дейността му през предходните две години. В резултат, дружеството достига относителен дял от 6% от консолидираните продажби (в сравнение със само 2% през деветмесечието на 2022 г.).

Въпреки все още ограничения им принос към консолидираните продажби за периода (2% при аналогичен дял от 1% за деветмесечието на 2022 г.), комбиниранияте продажби от регион Югозападни Балкани също се развиват положително, като отбелязват силен относителен ръст от 87%¹ основно в резултат от възстановяването на приходите от публични проекти в Северна Македония на фона на изострената им стагнация през аналогичния период на 2022 г.

На фона на горепосочените положителни тенденции, водещ фактор, ограничаващ ръста на Групата през отчетния период, остават продажбите, реализирани от Комутел, ТБС Черна Гора, Телелинк Босна и Телелинк Словения, отбелязали спад от 38%¹ в резултат от занижените приходи от традиционни клиенти от регионалния телекомуникационен сектор и липсата на съществени публични проекти на фона на значителните обороти, отчетени в този сегмент през деветмесечието на 2022 г. Въпреки положителното развитие в ТБС Хърватска, горепосочените фактори довеждат до общо понижение на продажбите от регион Средни Западни Балкани (включително ТБС Хърватска) с 22%¹ и занижен комбиниран принос на последния към консолидираните продажби от 27% (в сравнение с 36% през аналогичния период на 2022 г.).

През отчетния период Групата реализира и първи малки продажби от ТБС Румъния и ТБС Германия. Заедно със също малки по размер, но нарастващи приходи от ТБС САЩ и разрастващата се дейност в ТБС Хърватска, стартиралите през периода 2021-2023 г. нови регионални дружества отбелязват ръст от 338% спрямо деветмесечието на 2022 г., като достигат общ принос от 7% от консолидираните приходи.

V.1.1.1 Приходи по основни категории продукти и услуги

Благоприятствани от реализацията на нови големи проекти в българския публичен сектор и нарастващите приходи от международни клиенти на ТБС ЕАД, приходите от Корпоративни мрежи отбелязват близо двукратен ръст от 95%, достигайки 35,424 хил. лв., и се открояват като най-силния положителен фактор за развитието на консолидираните продажби през периода. Съответно, направлението отчита нарастващ относителен дял от 32%, като заема водещо място в структурата на приходите за изминалото деветмесечие (в сравнение със 17% за аналогичния период на 2022 г.).

¹ Ръст на приходите от външни за Групата клиенти.

На фона на ниските приходи за деветмесечието на 2022 г. продажбите на Компютри и периферия (7,773 хил. лв.) отбелязват повече от петкратен ръст в резултат от реализираните през текущия период съществени доставки в България и Хърватска, обхващащи всички основни сектори. Въпреки значителното нарастване на относителния му дял до 7% (в сравнение със само 1% през аналогичния период на 2022 г.), направлението продължава да има по-скоро допълваща роля за формирането на консолидираните продажби.

Силно положително изменение отчитат и продажбите по направление Модерно работно място (15,331 хил. лв.), нараснали с 44% основно в резултат от реализацията на значителни нови публични проекти в Хърватска и Северна Македония, както и на разширени доставки към съществуващ клиент от българския публичен сектор. С нарастващ дял от 14% (в сравнение с 10% за аналогичния период на 2022 г.), тази технологична група се нарежда сред основните източници на отчетените за изминалото деветмесечие консолидирани приходи.

Значително по-малък по размер, но също така положителен ръст от 30% отбелязват и продажбите на Публични облачни решения (1,325 хил. лв.), които Групата продължава да реализира основно в България. Запазвайки дял от 1%, направлението продължава да има ограничена роля за формирането на консолидираните приходи.

Продуктова група	Нетни приходи от продажби (хил. лв.)				
	30.9.2023	30.9.2022	ръст/ (спад)	отн. д. 30.9.23	отн. д. 30.9.22
Решения за телеком оператори	18,169	28,164	-35%	16%	26%
Корпоративни мрежи	35,424	18,144	95%	32%	17%
Частни облачни решения	18,960	21,212	-11%	17%	20%
Публични облачни решения	1,325	1,016	30%	1%	1%
Модерно работно място	15,331	10,619	44%	14%	10%
Компютри и периферия	7,773	1,462	5.3x	7%	1%
Програмни услуги	2,633	11,626	-77%	2%	11%
Хиперавтоматизация	143	466	-69%	0%	0%
Информационна сигурност	10,197	11,104	-8%	9%	10%
IoT	461	862	-46%	0%	1%
Други	423	2,566	-84%	0%	2%
Общо	110,840	107,240	3%	100%	100%

В условията на горепосочения в т. V.1.1 общ спад на продажбите към телекомуникационния сектор, приходите от Решения за телеком оператори (18,169 хил. лв.) отбелязват понижение от 35%, заемайки трето място в продуктовата структура на приходите за изминалото деветмесечие с дял 16% в сравнение с водещия им дял от 26% през аналогичния период на 2022 г.

Доколкото формират и значителна част от реализираните през деветмесечието на 2022 г. продажби на технологии, свързани с центрове за данни, спадналите през отчетния период продажби към телеком оператори оказват отрицателно въздействие и по направление Частни облачни решения. Въпреки частичното компенсиране на това ефект с нарастващите продажби по линия на реализираните през текущия период публични проекти в България и Северна Македония, приходите от тази технологична група (18,960 хил. лв.) отбелязват понижение от 11%, запазвайки второто си място в структурата на консолидираните продажби със занижен дял от 17% (в сравнение с 20% през аналогичния период на 2022 г.).

Въпреки че също отбелязват умерено понижение от 8% спрямо деветмесечието на 2022 г., когато Групата реализира по-съществени допълващи продажби и в Сърбия и Северна Македония, приходите от решения за Информационна сигурност (10,197 хил. лв.) продължават да включват сравнително широка гама от големи, средни и малки проекти в българския публичен и частен сектор и допълващи приходи от телеком оператори, като запазват сходен дял от 9% от консолидираните приходи (в сравнение с 10% през деветмесечието на 2022 г.).

Въпреки появата на съществени приходи от българския публичен сектор през третото тримесечие, продажбите на Програмни услуги за изминалото деветмесечие (2,633 хил. лв.) продължават да показват значителен спад от 77% спрямо аналогичния период на 2022 г., когато ТБС ЕАД реализира значително по-мощен публичен проект от тази сфера, и имат значително по-ограничен принос към консолидираните продажби (2%, в сравнение с 11% за деветмесечието на 2022 г.).

Показващи повече или по-малко значителни понижения, въведените наскоро и все още развиващи се технологични групи Хиперавтоматизация и приходите от други продукти и услуги имат незначителни индивидуални приноси от по-малко от 0.5% от консолидираните продажби за изминалото деветмесечие.

V.1.1.2 Приходи по географски пазари

Страна/регион*	Нетни приходи от продажби (хил. лв.)				
	30.9.2023	30.9.2022	ръст/ (спад)	отн. дял 30.9.2023	отн. дял 30.9.2022
България	71,741	62,468	15%	65%	58%
Сърбия	12,935	20,138	-36%	12%	19%
Хърватска	8,099	3,099	161%	7%	3%
Словения	4,384	6,433	-32%	4%	6%
Босна и Херцеговина	2,818	4,537	-38%	3%	4%
Северна Македония	2,424	1,219	99%	2%	1%
Германия	2,056	1,038	98%	2%	1%
САЩ	1,427	1,354	5%	1%	1%
Албания	399	279	43%	0%	0%
Румъния	213	221	-4%	0%	0%
Черна Гора	173	65	165%	0%	0%
Други	4,171	6,387	-35%	4%	6%
България	71,741	62,468	15%	65%	58%
Средни Западни Балкани	28,409	34,273	-17%	26%	32%
Югозападни Балкани	2,904	1,520	91%	3%	1%
Други балкански пазари	1,341	4,489	-70%	1%	4%
Централна и Западна Европа	4,898	3,052	60%	4%	3%
Други пазари	1,547	1,438	8%	1%	1%
Общо	110,840	107,240	3%	100%	100%

* По страна на получаване.

В съответствие с посоченото в т. V.1.1 развитие на приходите на ТБС ЕАД, Групата отчита съществен ръст от 15% на приходите, реализирани на територията на България (71,741 хил. лв.), както и на продажбите към международни клиенти от Централна и Западна Европа (4,898 хил. лв.), нараснали с 60% спрямо деветмесечието на 2022 г. В относителен план, българският пазар продължава да заема водещо място в териториалната структура на консолидираните приходи с нарастващ дял от 65% (в сравнение с 58% за

деветмесечието на 2022 г.), а доставките към Централна и Западна Европа достигат принос от над 4% (в сравнение с по-малко от 3% през деветмесечието на 2022 г.).

Заедно с продажбите към клиенти от Други пазари (нараснали с 8% до 1,547 хил. лв. или над 1% от консолидираните приходи, формирани предимно от САЩ), общите доставки на Групата извън Балканския регион достигат относителен дял от 6% (в сравнение с 4% през деветмесечието на 2022 г.).

Освен със забавяне на приходите от Сърбия, Словения и Босна и Херцеговина, довело до общо понижение на продажбите към регион Средни Западни Балкани със 17% до 28,409 хил. лв. въпреки значителния ръст на продажбите към Хърватска, отбелязаният в т. V.1.1 спад в комбинираните приходи на дъщерните дружества от този регион се свързва и със забавянето на обслужваните от тях доставки към клиент от гръцкия телекомуникационен сектор, довело до понижение на продажбите към Други балкански пазари (1,341 хил. лв.) със 70% спрямо деветмесечието на 2022 г. В относителен план, тези две териториални направления отчитат занижени съответни приноси от 26% и само 1% от консолидираните приходи в сравнение с 32% и 4% през деветмесечието на 2022 г.

Във връзка с наблюдаваното развитие в Северна Македония и Албания, описано в т. V.1.1, комбинираните продажби към регион Югозападни Балкани (2,904 хил. лв.) нарастват с 91%, като формират все още ограничен, но нарастващ относителен дял от 3% от консолидираните приходи (в сравнение с 1% през деветмесечието на 2022 г.).

V.1.2 Разходи и печалба

Успоредно с нарастването на приходите, консолидираните разходи за оперативна дейност (102,815 хил. лв.) се увеличават с 5% спрямо деветмесечието на 2022 г. Основни фактори за отбелязания растеж са разходите за външни услуги и разходите за възнаграждения и осигуровки, отразяващи нарастващите продажби на услуги и продължаващото разрастване на персонала и маркетингови и административни дейности във връзка със стратегическите цели и инициативи за бизнес развитие и растеж, включително, но не само проучвания и преговори за придобиване на дружества на Балканите, развитието на ТБС Хърватска и ТБС Румъния и стартиралото през третото тримесечие изграждане на екипи в Германия и САЩ. Компенсирайки част от тези увеличения, балансиращо влияние през периода оказват съкращаването на балансовата стойност на продадени активи във връзка с по-високата средна рентабилност на приходите от препродажба на стоки, отразяваща по-ниските обороти в регион Средни Западни Балкани и ръста на характерно по-рентабилните продажби в България, и многократно по-големият размер на редуциращата разходите корекция за увеличение на запасите от продукция и незавършено производство, отразяваща значителното увеличение на материалните запаси, посочено в т. V.2.1.

Въпреки положителния ефект от нарастването на нетните други оперативни приходи (173 хил. лв.) със 102 хил. лв. във връзка с реализирани през текущия период приходи от финансираня по програми за развитие на ЕС, изпреварващото увеличение на оперативните разходи спрямо приходите довежда до понижение на консолидираната оперативна печалба с 9% или 781 хил. лв. спрямо аналогичния период на 2022 г. до 8,198 хил. лв. при съответно понижаване на маржа на оперативна рентабилност от 8.4% на 7.4%.

Отчитайки разнопосочното въздействие увеличаващите се разходи за амортизации (нараснали с 662 хил. лв. до 2,972 хил. лв.) и реализираната през периода нетна загуба от промени на валутни курсове (239 хил. лв., представляваща отрицателно изменение от 555 хил. лв. в сравнение с нетната печалба от такива промени през деветмесечието на 2022 г.), консолидираната EBITDA отбелязва по-ниско, но все

така съществено по размер понижение от 675 хил. лв. или 6% спрямо деветмесечието на 2022 г., като достига 10,757 хил. лв., при съответно съкращаване на отчетения на това ниво марж от 10.7% на 9.7%.

Отразяващи както горепосоченото отрицателно изменение на нетния резултат от валутнокурсони операции, така и увеличение на нетните разходи за лихви с 230 хил. лв. до 309 хил. лв. в резултат от нарастването на пазарните лихвени проценти, по-високата средна експозиция на Групата (усвоени средства) по кредитни линии и увеличаването на разходите, признати съгласно МСФО 16 във връзка с нарасналите права за ползване по договори за наем и оперативен лизинг, отчетените през текущия период нетни финансови разходи от 722 хил. лв. отбелязват съществено отрицателно изменение от 786 хил. лв. спрямо нетните финансови приходи, отчетени през деветмесечието на 2022 г.

Предвид паралелното понижение на оперативната печалба и увеличение на нетните финансови разходи, въпреки до голяма степен пропорционалното понижение на разходите за данъчно облагане, консолидираната нетна печалба отбелязва съществен спад от 1,363 хил. лв. или 18% спрямо деветмесечието на 2022 г., като достига 6,351 хил. лв. при съответно понижение на нетния марж от 7.2% до 5.7%.

V.2 Активи, пасиви и собствен капитал

V.2.1 Активи

Достигнали обща стойност от 101,046 хил. лв., отчетените към 30.09.2023 г. консолидирани активи отбелязват нарастване с 22,656 хил. лв. или 29% спрямо края на 2022 г. в резултат от съществени увеличения както на текущите, така и на нетекущите активи.

Отбелязаното от текущите активи увеличение с 15,623 хил. лв. или 26% до 76,469 хил. лв. отразява повече от трикратния ръст на материалните запаси по линия на стоки и незавършено производство и над 50-процентното увеличение на вземанията от клиенти и доставчици, отбелязани основно от ТБС ЕАД във връзка с големи предстоящи доставки и проекти в процес на изпълнение и значителните доставки реализирани през м. август и м. септември по друг голям проект в България. Вследствие от тези увеличения, Групата отчита съществено нарастване на нетния оборотен капитал, чието финансиране (включващо както кредитни линии, така и значителни собствени средства) довежда до понижение на паричните средства и еквиваленти с 8,351 хил. лв. до 6,477 хил. лв.

На свой ред, отбелязаното от нетекущите активи увеличение със 7,033 хил. лв. или 40% до 24,577 хил. лв. включва както продължаващото нарастване на дългосрочните разходи за бъдещи периоди във връзка с продажбите на услуги по поддръжка на оборудване със срок над 1 година в България и регион Средни Западни Балкани, така и значителни увеличения на материалните и нематериалните активи в България във връзка със съществените разходи за довършителни работи, подобрения и обзавеждане и признаването на права за ползване съгласно МСФО 16 по дългосрочен договор за наем на нов офис на ТБС ЕАД.

V.2.2 Пасиви

Успоредно с активите, консолидираните пасиви отбелязват сходно нарастване с 16,610 хил. лв. или 27% спрямо 31.12.2022 г., като към края на периода достигат 77,237 хил. лв. в резултат от съществени увеличения както на текущите, така и на нетекущите пасиви.

Аналогично на нетекущите активи, отбелязаното увеличение на нетекущите пасиви с 6,562 хил. лв. или 76% до 15,181 хил. лв. произтича предимно от ръста на дългосрочните приходи за бъдещи периоди от услуги по поддръжка на оборудване със срок над 1 година и признаването на нови дългосрочни

задължения по лизинг съгласно МСФО 16 основно във връзка с нов договор за наем на офис на ТБС ЕАД. Заедно с последните, общите нетекущи задължения, признати във връзка с договори за наем и оперативен лизинг, достигат 3,307 хил. лв. (които не представляват финансов дълг, в разграничение от остатъчните задължения по договори за финансов лизинг, намалели до само 9 хил. лв.).

Въпреки същественото увеличение на задълженията към доставчици и клиенти и получените аванси в ТБС ЕАД, тяхното нарастване остава значително по-малко в сравнение с материалните запаси и вземанията. На този фон, отбелязаното значително увеличение на текущите пасиви с 10,048 хил. лв. или 19% до 62,056 хил. лв. произтича предимно от нарастването на задълженията по получени заеми, отразяващи средства, усвоени с цел финансиране на ръста на нетния оборотен капитал в България, заедно с което консолидираните задължения по кредитни линии (включващи още Сърбия и Словения) достигат 12,042 хил. лв. Освен последните, Групата продължава да отчита намаляващи краткосрочни задължения по договори за финансов лизинг (21 хил. лв.), както и текущи пасиви по договори за наем и оперативен лизинг, отчитани във връзка с МСФО 16 (667 хил. лв.), които не представляват финансов дълг.

V.2.2.1 Финансов дълг

Сумирайки горепосочените задължения по заеми (12,042 хил. лв.) и финансов лизинг (общо 30 хил. лв.), установеният към 30.09.2023 г. консолидиран финансов дълг възлиза на 12,072 хил. лв., като отбелязва близо четирикратно увеличение от 290% или 8,979 хил. лв. спрямо края на предходната година и достига съотношения от 12% от общите активи и 16% от общите пасиви, значително по-високи от отчетените към 31.12.2022 г. (4% и 5%).

Предвид по-ниската балансова стойност (6,477 хил. лв.) и значителното понижение на паричните средства и еквиваленти с 8,351 хил. лв. спрямо края на 2022 г., консолидираният нетен финансов дълг (разлика между финансовия дълг и паричните средства и еквиваленти) отбелязва значително по-високо увеличение от 17,330 хил. лв., достигайки 5,595 хил. лв.

Задълженията по лизинг, формирани съгласно МСФО 16 в сила от 01.01.2019 г. във връзка с права на ползване на активи по дългосрочни договори за наем и оперативен лизинг, не отразяват реални кредитни отношения и не се следва да се считат за част от финансовия дълг.

V.2.3 Собствен капитал

В отсъствието на дивидентни разпределения извън Групата консолидираният собствен капитал отбелязва значително увеличение от 6,046 хил. лв. или 34% спрямо края на 2022 г., отразяващо основно текущата печалба за изминалото деветмесечие, достигайки 23,809 хил. лв.

Към края на периода Дружеството запазва без изменение записания и внесен капитал в размер на 12,500 хил. лв. и Фонд „Резервен“ (достигнал максимално изискуемата по чл. 246 от Търговския закон стойност от 10% от основния капитал или 1,250 хил. лв. през 2022 г.), като, заедно с аналогичните фондове на дъщерни дружества, Групата продължава да отчита консолидирани общи резерви в общ размер на 1,352 хил. лв.

Отбелязали общо понижение от 305 хил. лв. основно във връзка с разходите за придобиване на 23,500 собствени акции (224 хил. лв.), изкупени обратно през периода с цел изпълнение на ангажименти по планове за стимулиране на служители и УС, останалите капиталови резерви на Групата достигат обща стойност от (-) 14,255 хил. лв., която продължава да се формира най-вече от отрицателния ефект от 14,127 хил. лв., осчетоводен в съответствие с правилата за отчитане на бизнес комбинация под общ

контрол при преобразуването на Дружеството от 14.08.2019 г., специализирани резерви от превалутиране и други ефекти от планове и програми за стимулиране с акции.

Заедно с неразпределената печалба към 31.12.2022 г., акумулираният консолидиран финансов резултат от текущия и предходни периоди, включен в собствения капитал към 30.09.2023 г., достига 24,212 хил. лв.

Предвид изпреварващото относително нарастване на собствения капитал спрямо общите активи, Групата отчита умерено повишение на балансовата си капитализация (съотношение на собствен капитал към общо активи) до 24% (с сравнение с 23% към края на 2022 г.).

VI ИНФОРМАЦИЯ ЗА СКЛЮЧЕНИ ГОЛЕМИ СДЕЛКИ МЕЖДУ СВЪРЗАНИ ЛИЦА ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

При представяне на консолидирани резултати, сделките между свързани лица от групата се елиминира

Сделките на публичното дружество ТБС Груп АД със свързани лица, включително такива от Групата, са представени в индивидуалното оповестяване.

Към 30.09.2023 г. дружествата от Групата са осъществили следните сделки със свързани лица, извън Групата:

Търговска дейност (хил. лв.)	Продажби на свързани лица	Покупки от свързани лица
Други свързани лица (под общ контрол)	465	1,704
Общо	465	1,704
Търговска дейност (хил. лв.)	Вземания от свързани лица	Задължения към свързани лица
Други свързани лица (под общ контрол)	3,872	1,098
Общо	3,872	1,098

Съвместни операции

Интересът на дружества от Групата в съвместни операции е определен от споразуменията за консорциум, в рамките на които дружествата и другите страни се съгласяват въз основа на взаимно сътрудничество да обединят усилията си под формата на консорциум за целите на реализация на конкретни проекти, като нито една от страните не притежава контрол.

Интересите на дружества от Групата в консорциуми, изразяващи се в приходи, разходи, активи и пасиви, през отчетния период са представени в таблицата по-долу.

Търговска дейност (хил. лв.)	Продажби	Покупки
Участие в съвместни операции (консорциуми)	6,910	0
Търговска дейност (хил. лв.)	Вземания	Задължения
Участие в съвместни операции (консорциуми)	3,454	0

VII ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЪЩЕСТВЕНИ ВЗЕМАНИЯ И/ИЛИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

В допълнение към информацията за съществени вземания и задължения, посочени в раздели III и VI на настоящото Уведомление през периода 01.01-30.09.2023 г. продължават да са в сила ангажименти, поети от Дружеството във връзка с предоставени корпоративни и банкови гаранции.

Към 30.09.2023 г. са в сила:

- издадената на 01.07.2020 г. от Дружеството корпоративна гаранция в полза на Citi Bank и Cisco Systems International B.V. (Холандия), обезпечаваща възможността за извършване на покупки от страна на Комутел (ЕИК 07554133) и Телелинк Словения (ЕИК 6596240000) по договори със Cisco Systems International B.V. на оборудване на висока стойност при отложено плащане в размер на до 5,100 хил. щатски долара;
- предоставената на 26.10.2020 г. от Дружеството контрагаранция, обезпечаваща доброто изпълнение на задълженията на ТБС Македония (ЕИК 7385986) в размер на 22,200 евро, във връзка с договор с Оператор на електропреносни системи, Северна Македония с валидност до 10.11.2023 г.;
- предоставената от Дружеството корпоративна гаранция в размер на 56,554.95 евро за обезпечаване на задълженията на ТБС Хърватска (ЕИК 081341811) по договори за оперативен лизинг с Уникредит Лизинг Хърватска д.о.о., издадена на 15.02.2022 г.;
- предоставената корпоративна гаранция от Дружеството за обезпечаване на задълженията на Телелинк Словения (ЕИК 6596240000) по Рамков договор за заем №. 5074/2022 с Уникредит Банка Словения д.д, в размер на 1 500 000 евро, издадена на 16.03.2022 г.;
- предоставената корпоративна гаранция от Дружеството за обезпечаване на задълженията на ТБС Хърватска (ЕИК 081341811) по Рамков договор за банкови гаранции №. 0200126236 от 27.06.2022 г. със Загребска Банка д.д, в размер на 1,500,000 хърватски куни / 200 хил.евро/, издадена на 28.06.2022 г.;
- предоставената на 18.11.2022 г. от Дружеството контра гаранция в размер на 150,000 евро обезпечаваща на задълженията на ТБС Македония (ЕИК 7385986) по Рамков договор за кредитна линия с ПроКредит Банк Северна Македония;
- предоставената на 06.12.2022 г. от Дружеството контра гаранция в размер на 31,000 евро обезпечаваща участие в търг на ТБС Румъния (ЕИК J40/19800/2021), с клиент UM 02499 BUCHAREST (Ministry of Defense);
- предоставената корпоративна гаранция от Дружеството за обезпечаване на задълженията на ТБС Хърватска (ЕИК 081341811) по Рамков договор за овърдрафт №. 1102903942 от 01.03.2023 г. със Загребска Банка д.д, в размер на 245,500 евро, издадена на 01.03.2023 г.;
- предоставени на 30.08.2023 г. от Дружеството 3 броя банкови гаранции, всяка с размер на 6,000 румънски леи, обезпечаваща участие в търг на ТБС Румъния (ЕИК J40/19800/2021) в три лота, с клиент UM 02499 BUCUREȘTI (Ministry of Defense);
- предоставена на 30.10.2023 г. от Дружеството банкова гаранция, с размер на 74,510.71 румънски леи, за обезпечение от името на ТБС Румъния (ЕИК J40/19800/2021) добро изпълнение по договор с BUCHAREST MUNICIPALITY;
- предоставена на 05.10.2023 г. от Дружеството банкова гаранция в размер на 7,000 румънски леа, обезпечаваща участие в търг на Консорциум TBS, с участници ТБС Румъния (ЕИК J40/19800/2021) и ТБС ЕАД (ЕИК 130545438), с клиент DIRECTORATE OF INTERNAL PROTECTION - Romania;

- предоставена на 24.10.2023 г. от Дружеството контра гаранция, с размер на 664,163.28 евро, за обезпечение от името на ТБС ЕАД (ЕИК 130545438) добро изпълнение по договор с NCI Agency – NATO.

VIII ВАЖНИ СЪБИТИЯ, НАСТЪПИЛИ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

На 18.10.2023 г. УС е взел решение за предварително одобрение на договор между ТБС ЕАД и „Консорциум СИСТЕЛ“ ДЗЗД във връзка с изпълнение на договор с Изпълнителна Агенция „Инфраструктура на електронното управление“ с предмет: „Разширена извънгаранционна сервисна поддръжка на Държавен хибриден частен облак (ДХЧО) и защитен интернет възел за публични услуги на електронното управление“, Обособена позиция №1: „Разширена извънгаранционна поддръжка на техническите средства в ДХЧО“, по силата на който в полза на консорциума ще бъде доставено оборудване на стойност, превишаваща прага от 5 на сто от стойността на активите на дъщерното дружество, отразена в последния одитиран счетоводен баланс към 31.12.2022 г. предвид участието на заинтересовано лице вр сделката.

Считано от 20.10.2023, е налице промяна в представляващия Комутел, като на мястото на Гойко Мартинович е вписан Боби Цветковски.

На 25.10.2023 г. Дружеството е предоставило контрагаранция в размер на 664,163.28 евро, обезпечаваша задълженията на ТБС ЕАД към NCI AGENCY (NATO), във връзка с договор за доставка на оборудване и услуги, с валидност до 15.11.2025 г.

Считано от 09.11.2023, е вписана промяна в представляващите Телелинк Словения, като дружеството се представлява самостоятелно от Томислав Косанович, както и заедно от Гойко Мартинович и Томислав Косанович.

Считано от 14.11.2023, е вписана промяна в представляващия Телелинк Босна, като дружеството се представлява Боби Цветковски, вместо от Санда Ковачевич.

Считано от 16.11.2023, е вписана промяна в представляващия ТБС Черна Гора, като дружеството се представлява Боби Цветковски, вместо от Игор Пекич.

На 20.11.2023 г., Дружеството е предоставило корпоративна гаранция в размер на 3 млн. долара, обезпечаваша задълженията на Комутел към Comtrade Distribution d.o.o. Beograd, във връзка с договор доставка на оборудване и софтуерни лицензи, валидна до 31.12.2024 г.

На 21.11.2023 г., с решение на ОСА е променен състава на НС на Дружеството, като на мястото на Любомир Минчев и Борис Немсич са избрани Иво Евгениев и Волфганг Вернер Фридрих Еберман. Информация за взетите решения и всички материали са достъпни в <http://www.x3news.com/> и на интернет страницата на Дружеството на адрес: <https://www.tbs.tech/general-meetings-of-shareholders/>.

На 25.11.2023 г. Дружеството е предоставило банкова гаранция в размер на 300,000 евро, обезпечаваша задълженията на ТБС Македония, във връзка с договор за овърдрафт и банкови гаранции с ProCredit Северна Македония, с валидност до 31.05.2025 г.

29.11.2023 г., гр. София